

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме Наташа, Петар, Пантић
2. Датум рођења, општина, Република: 25.08.1985. године, Скопље, Република Северна Македонија
3. Година уписа на мастер академске студије права школска 2023/2024
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА
Једнакост као правило-родна равноправност као европска вредност
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА
Мастер рад кандидаткиње Наташе Пантић под насловом: Једнакост као правило-родна равноправност као европска вредност , обима је 70 страна компјутерски обрађеног текста. Текст је писан ћириличним писмом, фонт Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5. Структуру рада чини десет поднаслова-засебних тематских целина, укључујући Садржај, Уводна разматрања, Закључак и Списак коришћене литературе. У Уводним разматрањима (Првом поднаслову) кандидаткиња указује на значај основне хипотезе истраживања која се огледа у тврдњи да родна равноправност представља један од кључних предуслова за успостављање демократије, поштовање људских права, постизање социјалног мира и правде, економски просперитет, одрживи развој друштва и унапређење друштвених односа. Кандидаткиња прецира предмет истраживања који је усмерен на анализу тренутног стања родне равноправности у Републици Србији, тражење одговора на питање да ли су усвојени нормативни акти, као један од захтева за придруживање ЕУ, само акти који постоје у законском оквиру или постоји и њихова практична примена. У том смислу, кандидаткиња указује на значај упоредног приказа у односу на стање у Републици Хрватској, а конкретан оквир истраживања усмерава на Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Други поднаслов носи назив Правни оквири родне равноправности , и у оквиру овог поднаслова дат је преглед међународних инструмената којима се гарантује родна равноправност, и шире инструмената којима се утврђује забрана дискриминације. Посебан акценат дат је на развој европског права о родној равноправности. Уз осврт на примарно законодавство Европске уније дат је преглед секундарног законодавства у коме постоје директиве које се фокусирају на

једнак третман мушкараца и жена. Значајан део посвећен је и активностима Савета Европе на овом пољу, а посебно активностима Комитета министара Савета Европе који даје препоруке државама чланицама у вези са мерама усмереним на борбу против дискриминације на основу сексуалне оријентације или родног идентитета.

Трећи поднаслов усмерен је на нормативни оквир у Републици Србији, и овај поднаслов представља централни део мастер рада. Уз констатацију да Република Србија поседује широк, али недовршен правни оквир за заштиту права на равноправност и недискриминацију, кандидаткиња указује да су за постизање родне равноправности на националном нивоу најзначајније одредбе Устава, антидискриминациони закони и други законски текстови, као и имплементациони инструменти попут стратегија и протокола који омогућавају спровођење ових законских решења у пракси, и сваком од наведених инструмената посвећује посебну пажњу. Посебни поднаслови посвећени су: Закону о родној равноправности из 2021. године, Закону о забрани дискриминације из 2021. године, Закону о равноправности полова из 2009. године. Кандидаткиња анализира и актуелни стратешки оквир за родну равноправност за период 2021-2030 годину.

Четврти поднаслов посвећен је институцијама родне равноправности на националном, покрајинском и локалном нивоу. Постојање посебних институција неопходно је за остварење законски постављених циљева. Кандидаткиња у овом поднаслову даје временску димензију развоја институција задужених за родну равноправност, оних које функционишу у систему законодавне, али и извршне власти, на националном, покрајинском и локалном нивоу.

Пети поднаслов односи се на механизме родне равноправности оличене у независним институцијама за заштиту људских права, као што су Заштитник грађана и Повереник за заштиту равноправности. Наиме, у последњим деценијама, Република Србија пролази кроз значајне друштвене и политичке промене, са фокусом на прикључење Европској унији и реформу државног система. Ове промене су допринеле унапређењу политика родне равноправности и једнаких могућности, као и изградњи институција које ће ефикасно спроводити те политике. У овом делу дат је осврт и на механизам судске заштите.

У **Шестом поднаслову** анализирано је садашње стање у Републици Србији везано за тему истраживања, а на основу анализе Извештаја Повереника за заштиту равноправности о стању о области заштите равноправности за 2023. годину. У редовном годишњем Извештају Повереника за заштиту равноправности о стању у

области заштите равноправности за 2023. годину јасно је истакнуто да се Поверенику у току године обратио велики број грађана због повреда права и потребе за информацијама и подршком. Грађани су подносили притужбе због дискриминације користећи различите облике комуникације. Овај тренд показао је растућу заинтересованост грађана за механизме заштите права.

Седми поднаслов. За разлику од наше земље која је још увек кандидат за чланство у Европској унији, и улаже континуиране напоре за реализацију пуноправног чланства, бивша југословенска Република Хрватска је 1. јула 2013. године постала чланица Европске уније. С тога је за потребе овог рада анализирано стање у области заштите родне равноправности у једној ех-уи републици која је постала пуноправна чланица Европске уније. Како на званичној интернет страници Владе Републике Хрватске, Уреда за равноправност сполова, није био доступан редовни годишњи Извештај, кандидаткиња је као полазну основу користила Извештај Правобранитељице (Омбудсман) за равноправност сполова. Уз констатацију да од приступања Европској унији, у периоду од 2013. до 2022. године, Република Хрватска бележи благи напредак у односу на претходне године у сваком објављеном Индексу родне равноправности кандидаткиња закључује да се Република Хрватска и даље суочава са великим бројем притужби жена које су изложене дискриминаторним поступањем у свим сферама живота и да су притужбе показатељ да су жене дискриминисане на основу пола, како у приватној, тако и у породичној и јавној сфери.

Осми поднаслов фокусиран је на родну равноправност у посебној области друштвеног живота-високом образовању. Иако је за очекивати да се у овој области друштвеног живота у највећој мери поштују стандарди родне равноправности ипак постоји недовољна заступљеност жена у доношењу одлука и креирању политика на универзитетима и у научној заједници у целини.

Међутим, политику родне равноправности потребно је реализовати унутар високошколских установа, па је то уједно увод у **Девети поднаслов** рада који је посвећен студији случаја, односно стању родне равноправности на Универзитету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

У **Закључку** кандидаткиња исправно констатује да је Република Србија ускладила свој нормативни оквир са актима на наднационалном нивоу, доносећи велики број закона, ратификујући европске конвенције и примењујући директиве и препоруке европских тела и органа, чиме су створени адекватни услови за ширење културе

родне равноправности. Међутим, коректно интегрисање европских правила у домаће законодавство није довољно. Важно је да се усвојена правила примењују у свакодневном животу путем делотворних механизма као што су инспекције рада, органи који штите родну равноправност, судови.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА РАДА

Значај делова рада у односу на рад у целини је пажљиво избалансиран. Сваки део брижљиво је припремљен и доприноси квалитету рада у целини. Посебан квалитет носи **Девети поднаслов** у коме је представљено на који начин је Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици ускладио своје нормативне акте и донео План о родној равноправности. Кандидаткиња такође указује на потребу континуираног праћења и побољшања стања родне равноправности, кроз предузимање активности и мера усмерених у овом правцу.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања имају аналитички и практични значај, с обзиром да је на једном месту, у оквирима рада, дат аналитички приказ истраживане теме која је од друштвеног значаја.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад под насловом: **Једнакост као правило-родна равноправност као европска вредност** испуњава формалне и материјалне критеријуме које захтева ова врста рада, а уједно и захтеве друштвене оправданости и практичног значаја изабране теме истраживања. Аналитичким приступом, уз поштовање научних стандарда примерених овој врсти рада, кандидаткиња је успела да нас упозна са настанком, еволуцијом и проблематиком идеје родне равноправности на међународном, регионалном, али и микро плану.

VII ПРЕДЛОГ

На основу вредносне анализе садржаја и укупне оцене мастер рада, ментор предлаже да се извештај о завршеном мастер раду под насловом: **Једнакост као правило-родна равноправност као европска вредност** усвоји, и кандидаткињи Наташи Пантић одобри јавна одбрана мастер рада.

12.03.2025. године

МЕНТОР

Проф. др Јелена Беловић